

Suomeen rekisteröitynyt yritys hakee lupaa sanoma-asiointiin yritystunnuskohtaisesti ja ulkomaille rekisteröitynyt yritys VAT-kohtaisesti. Jokainen yritys tarvitsee yleensä vain yhden sanoma-asioinnin lupa- päätöksen. Lupa on maksuton.

Jos yritys haluaa lupaa yhteen tai osaan järjestelmistä, hakemukseen täytetään vain niitä koskevat kohdat.

Lupaa haetaan seuraaviin Tullin järjestelmiin:

- ITU-tuontijärjestelmä
- ELEX-vientijärjestelmä
- Passitusjärjestelmä
- AREX-yleisilmoitusjärjestelmä
- Valmisteverojärjestelmä EMCS
- Ahvenanmaan verorajajärjestelmä ALA
- Sisäkaupan tilastoilmoitusjärjestelmä Intrastat

Onko kyseessä uusi hakemus vai muutoshakemus?

Muutoshakemus valitaan, jos kyseessä on muutos esimerkiksi seuraaviin tietoihin:

- ohjelmiston muutos (voi vaatia uusintatarkastuksia tullin kanssa)
- yritys laajentaa suoran sanoma-asioinnin käyttöä toiseen järjestelmään
- suorassa sanoma-asioinnissa palveluntarjoajan vaihtuminen (sanomailmoittajan on ilmoitettava palveluntarjoajan vaihtumisesta ja uudella palveluntarjoajalla on oltava lupa suoraan sanoma-asiointiin).
- yritys haluaa luopua sanoma-asioinnin asiakkuudesta esimerkiksi yritysjärjestelyjen vuoksi (syy ilmoitetaan kohdassa I. Lisätiedot)

Jos yritys- ja yhteisötunnus muuttuu, kyseessä on uusi yritys, jonka on tehtävä uusi hakemus.

A. Yrityksen perustiedot

Yrityksen nimi ja osoitetiedot
Ilmoitetaan yrityksen päätoimipaikan nimi ja osoite.

Y-tunnus
Suomeen rekisteröitynyt yritys ilmoittaa Suomen viranomaisten myöntämän yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) mukaisen yritys- ja yhteisötunnuksen. Yritys- ja yhteisö-tunnus on muotoa 1234567-8. Jos yritys on rekisteröity toisessa valtiossa, kenttä jätetään tyhjäksi. Rekisteröintiä ei voi hakea konsernikohtaisesti.

Jos yritys ei ole rekisteröitynyt Suomeen, se ilmoittaa ulkomaisen VAT- ja EORI-numeronsa. Jos sillä on Suomessa sivuliike, jolle on myönnetty Suomessa yritystunnus, myös sivuliikkeen yritystunnus voidaan ilmoittaa tässä kohdassa.

VAT-numero
VAT-numero eli arvonlisäverotunniste (alv-tunniste) osoittaa yrityksen tai yhteisön arvonlisäverovelvollisuuden. VAT-numero ilmoitetaan vain, jos hakija ei ole rekisteröitynyt Suomeen.

VAT-numero suorassa sanoma-asioinnissa
Palvelinvarmennetta, joka sisältää yrityksen VAT-numeron, käytetään yrityksen tunnistamiseen Tullin palvelussa. Tällöin ilmoitetaan myös yrityksen VAT-numero.

Jos hakijayritys on rekisteröitynyt Suomeen, VAT-numeroksi oletetaan yritystunnuksesta johdettu alv-tunniste (muotoa FI12345678), joten kohtaa ei tarvitse täyttää.

Jos yritys toimii suorana sanomailmoittajana, joka käyttää palveluntarjoajaa sanomien muodostamiseen ja välittämiseen (kohta E.1 Hakijan toiminta, vaihtoehto 2), se ei käytä palvelinvarmennetta, joten VAT-numeroa ei tarvitse ilmoittaa.

EORI-numero
Jos yritys on rekisteröity Suomessa, tämä kenttä jätetään tyhjäksi.
Jos suomalaisella yrityksellä ei ole EORI-numeroa, se myönnetään automaattisesti tämän hakemuksen käsittelyn yhteydessä.
Suomeen rekisteröidyn yrityksen EORI-numero muodostetaan lisäämällä y-tunnuksen alkuun kirjaimet FI, eli se on muotoa FI1234567-8.

Toisessa valtiossa rekisteröidyn yrityksen pitää ilmoittaa Suomessa tai toisessa EU-maassa sille myönnetty EORI-numero. Jos muualle EU:hun kuin Suomeen sijoittuneella yrityksellä ei vielä ole EORI-numeroa, EORI-numeroa haetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa yritys sijaitsee ja harjoittaa tullilainsäädännön alaisia toimia. Suomessa ei rekisteröidä toiseen EU-maahan sijoittuneita yrityksiä.

EU:n ulkopuolella sijaitseva yritys, jolla ei ole EORI-numeroa, voi hakea sitä sanoma-asioinnin hakemuksen yhteydessä täyttämällä osion H tiedot. Pelkkää EORI-numeroa ei haeta tällä lomakkeella.

EORI-numero suorassa sanoma-asioinnissa
Yritys ei tarvitse EORI-numeroa, jos se ei toimi suorana sanomailmoittajana, vaan ainoastaan palveluntarjoajana muille yrityksille. Jos mikään jäsenvaltio ei ole myöntänyt EORI-numeroa ko. palveluntarjoajalle, jätetään tämä kenttä tyhjäksi.

Hakijan Suomen tullilta saamat toimipisteiden jatko-osanumerot
Jos yrityksellä on Tullin myöntämä y-tunnuksen jatko-osa (muotoa esim. T0001), merkitään se tähän järjestelmittäin. Tuonnissa ja viennissä jatko-osan ilmoittaminen on pakollista.

B. Tullin tietojärjestelmät, johon lupaa haetaan

Lomakkeeseen merkitään vain ne järjestelmät, joihin haetaan lupaa tai muutosta.

ITU-tuontijärjestelmä

Ilmoitetaan, mitä asiakkuutta yritys hakee. Tuonnin sanoma-ilmoittaminen edellyttää maksunlykkäyslupaa.

Jos yritys haluaa muuttaa operaattorivälitteisen sanoma-asioinnin suoraksi sanoma-asioinniksi, valitaan asiointikanavaksi suora sanoma-asiointi ja muutoksen syy ilmoitetaan lisätietoja kohdassa.

EDI-lähtettäjä on Tullin maksunlykkäyslupan haltija (tuoja tai huolintaliike), jolla on Tullin lupa lähettää sähköisiä tullilmoituksia sanomamuotoisena omasta tietojärjestelmästä.

Tekninen lähtettäjä on yritys, joka lähettää tuonnin tullilmoituksia EDI-sanomana toisen edustajan puolesta. Tekniseksi lähtettäjäksi voi hakeutua yritys, jolla on lupa, tai hakee lupaa tuonnin EDI-lähtettäjäksi. Hakeutuessaan tuonnin tekniseksi lähtettäjäksi yrityksen on toimitettava edustajan (jonka puolesta yritys lähettää EDI-sanomia) laatima vakuutus tämän hakemuksen liitteenä siitä, että heillä on jokaiselta päämieheltään valtuutus käyttää teknistä lähtettäjää.

ELEX-vientijärjestelmä

Jos yritys haluaa muuttaa operaattorivälitteisen sanoma-asioinnin suoraksi sanoma-asioinniksi, valitaan asiointikanavaksi suora sanoma-asiointi ja muutoksen syy ilmoitetaan lisätietoja kohdassa.

Viennin sanomailmoittaminen edellyttää Tullin rekisteröityä vientiasiakkuutta.

Jos tarkoituksena on lähettää saapuminen poistumispaikalle sanomia, tieto tästä ilmoitetaan kohdassa I. Lisätiedot.

Tekninen lähtettäjä on yritys, joka lähettää viennin tullilmoituksia suorasanoma-asiointina toisen edustajan puolesta. Tekniseksi lähtettäjäksi voi hakeutua yritys, jolla on lupa, tai hakee lupaa viennin EDI-lähtettäjäksi. Hakeutuessaan viennin tekniseksi lähtettäjäksi yrityksen on toimitettava edustajan (jonka puolesta yritys lähettää EDI-sanomia) laatima vakuutus tämän hakemuksen liitteenä siitä, että heillä on jokaiselta päämieheltään valtuutus käyttää teknistä lähtettäjää.

AREX-yleisilmoitusjärjestelmä

Jos yritys haluaa muuttaa operaattorivälitteisen sanoma-asioinnin suoraksi sanoma-asioinniksi, valitaan asiointikanavaksi suora sanoma-asiointi ja muutoksen syy ilmoitetaan lisätietoja kohdassa.

Passitusjärjestelmä

Jos yritys haluaa muuttaa operaattorivälitteisen sanoma-asioinnin suoraksi sanoma-asioinniksi, valitaan asiointikanavaksi suora sanoma-asiointi ja muutoksen syy ilmoitetaan lisätietoja kohdassa

Jos hakemus koskee valtuutetun toimijan sanomia, tätä hakemusta käytetään erillisen lupahakemuksen liitteenä.

Valtuutetun toimijan hakemuslomakkeet löytyvät Tullin nettisivuilta osoitteesta:

<http://tulli.fi/sahkoiset-palvelut/lomakkeet/passituksen-lomakkeet-ja-vakuusmallit>

Passituksen EDI-ilmoittajaksi voivat hakea valtuutetut toimijat, joita ovat:

- Valtuutettu lähettäjä: yhteisön / yhteisen passitusjärjestelmän (NCTS) passituksesta vastaava toimija, joka itse lähettää Tullille omia passitusilmoituksiaan
- Valtuutettu vastaanottaja: yhteisön / yhteisen passitusjärjestelmän (NCTS) passituksia vastaanottavan varasto- tai muu toimija, joka itse lähettää Tullille omia passitusilmoituksiaan
- TIR valtuutettu vastaanottaja: TIR-passituksia vastaanottava varasto- tai muu toimija, joka itse lähettää Tullille omia passitusilmoituksiaan.

TIR-ilmoittaja: Toimija, joka lähettää Tullin määritysten mukaisia TIR-passituksia ns. MANU-EDI-sanomina.

MANU-EDI: Toimija (ei valtuutettu lähettäjä), joka lähettää passitusilmoitussanomiam suoraa sanoma-asioinnin kautta tai operaattorivälitteisesti.

Sanomayhteydenhoitaja: Toimija, jolla on tietoliikenneyhteydet Tulliin ja joka pystyy toimittamaan Tullin määritysten mukaisia sanomia valtuutetun lähettäjän tai vastaanottajan puolesta. Valtuutettu toimija vastaa ilmoitettujen tietojen oikeellisuudesta.

Valmisteverojärjestelmä EMCS

EMCS-järjestelmään voi lähettää sanomia suoraa sanoma-asioinnin kautta.

Ahvenanmaan verorajajärjestelmä ALA

ALA-järjestelmään voi lähettää sanomia suoraa sanoma-asioinnin kautta.

Yhteenvetoilmoitusten lähettäminen ALA-järjestelmään Manner-Suomen ja Ahvenanmaan verorajan ylittäneestä tavarasta edellyttää veroraja-asiakkuutta.

Sisäkaupan tilastoilmoitusjärjestelmä Intrastat

Sisäkaupan tilastoilmoitukset on mahdollista lähettää XML-tilastosanomana suoraa sanoma-asioinnin kautta.

Lisätieto sisäkaupan ilmoitustavoista löytyy Tullin nettisivuilta.

C. Yrityksen sanoma-asioinnin yhteyshenkilö

Yhteyshenkilöksi ilmoitetaan järjestelmäkohtaisesti henkilö ja hänen varahenkilönsä sekä yhteystiedot, joihin yritys haluaa Tullista oltavan ensisijaisesti yhteydessä sanomailmoittamiseen liittyvissä asioissa.

D. Tietotekniset yhteystiedot

Tietoliikenneasioista vastaava henkilö

Henkilö, joka vastaa yrityksen IT-asioista ja testausvaiheeseen liittyvistä asioista sekä suoraa sanoma-asioinnin tietoturvaan liittyvän palvelinvarmenteen hankkimisesta ja ylläpidosta.

Ohjelmistotalon nimi

Ilmoitetaan yrityksen tullausohjelman toimittaneen ohjelmistotalon nimi ja yhteyshenkilö. Ohjelmistotalolla tarkoitetaan yritystä, joka myy tullin sanoma-asioinnissa tarvittavia järjestelmäkohtaisia ohjelmistoja. Ohjelmat rakennetaan Tullin antamien sanomamääritysten perusteella. Ohjelmistotalojen on testattava ohjelmistonsa Tullin kanssa.

Jos lupaa hakeva yritys ei käytä erillistä ohjelmistotaloa vaan rakentaa sanoma-liikenteen ohjelmistonsa itse, ilmoitetaan yrityksen oma nimi ja yhteyshenkilön tiedot.

Jos yritys käyttää useita ohjelmistotaloja Tullin eri järjestelmiin, ilmoitetaan järjestelmittäin, mikä ohjelmistotalo on käytössä.

Suoraa sanoma-asioinnin toimintojen toteuttaja

Tässä kohdassa ilmoitetaan myös yritys, joka toteuttaa suoraa sanoma-asioinnin rajapinnan, jos kyseessä ei ole ohjelmiston toimittaja, eikä yritys käytä palveluntarjoajaa.

E. Suoraan sanoma-asiointiin liittyvät lisätiedot

Sekä sanomailmoittajan että palveluntarjoajan on haettava lupaa suoraan sanoma-asiointiin ja suorittaa hyväksytysti asiakastestaukset.

E.1 Hakijan toiminta

- 1) Yritys toimii yksin suorana sanomailmoittajana ilman erityistä palveluntarjoajaa. Yrityksen järjestelmä muodostaa, XML-allekirjoittaa ja välittää Tullin määrittelyjen mukaiset järjestelmäkohtaiset sanomat (esim. AREX) suoraa sanomarakajapinnan kautta.
- 2) Yritys toimii suorana sanoma-ilmoittajana, mutta käyttää palveluntarjoajaa tullin lähettävien XML-sanomien muodostamiseen, allekirjoittamiseen ja välittämiseen. Suorana sanomailmoittajana toimiva

yritys ei tuota tullin määritysten mukaisia järjestelmäkohtaisia sanomia, vaan toimittaa sanomien muodostamiseen tarvittavat tiedot palveluntarjoajalle.

- 3) Yritys toimii palveluntarjoajana ja muodostaa, XML-allekirjoittaa ja välittää tullin määrittelyjen mukaiset järjestelmäkohtaiset sanomat (esim. AREX) suoran sanomarakapinnan kautta toisten yritysten puolesta.

E. 2. Hakijan käyttämä palveluntarjoaja

Jätetään tyhjäksi, jos hakija ei käytä palveluntarjoajaa, eli toimii kohdan E. vaihtoehdon 1. mukaisena toimijana tai on itse palveluntarjoaja (kohdan E.1 vaihtoehto 3).

E.3. Esimerkki yrityksistä, joiden palveluntarjoajana hakija toimii

Ilmoitetaan vähintään yksi asiakas, jonka palveluntarjoajana yrityksenne toimii (asiakas, joka välittää ja/tai muodostaa sanomia toisen yrityksen puolesta tullin suoraan sanoma-rajapintaan).

Hakijan ei tarvitse päivittää listaa ilmoittajista uudella hakemuksella, vaikka palveluntarjoajan asiakkaat vaihtuisivat.

Jätetään tyhjäksi, jos yritys ei toimi palveluntarjoajana.

E.4 Yritys ottaa käyttöön suoran sanoma-asioinnin sanomatiedotepalvelun

Suora sanoma-asiointi edellyttää, että yritys toteuttaa järjestelmänsä ns. sanomalistan hakutoiminnon, jolla yritys saa tietoonsa noutamista odottavat sanomat.

Yritys voi myös ottaa käyttöönsä sanomatiedotepalvelun, jolloin asiakkaan järjestelmään tulee välittömästi tieto, kun sanomia on noudettavissa. Tämä edellyttää että, asiakkaan järjestelmässä on sama toiminnallisuus.

Asiakas ilmoittaa URL-osoitteen (<https://>), johon Tulli lähettää sanomatiedotteet. Tarkempia tietoja toteutuksesta löytyy ohjeesta "Sanomapohjainen asiointi Tullissa: Tekninen opas".

E.5. Käyttöehtojen noudattaminen

Allekirjoituksellaan hakija vahvistaa lukeneensa liitteessä 1 mainitut käyttöehdot ja sitoutuvansa noudattamaan niitä.

F. AREX-järjestelmää koskevat lisätiedot

Yrityksen saapumisen ja poistumisen toiminta

Valitaan ne kuljetusmuodot, joita yrityksellä on käytössä.

Merkittään mitä sanomia yritys aikoo antaa AREX-järjestelmään. Lisätietoa annettavista sanomista löytyy Tullin internetsivuilta osoitteesta:

<http://tulli.fi/sahkoiset-palvelut/palvelut/sanoma-asiointi/sanomakuvaukset>

Ilmoitetaan yleisimmät rajanylityspaikat, joita yritys käyttää, esimerkiksi rautatie- tai maantie-kuljetukset Venäjältä tai kuljetusvälineen saapuessa toisesta yhteisömaasta.

Arvioidaan, kuinka monta AREX-ilmoitusta yritys aikoo antaa kuukausitasolla.

Väliaikaisen varaston lupanumero/t ovat Tullin myöntämässä väliaikaisen varaston luvassa.

Lisätietoja AREX- järjestelmästä

Kuljetusliikkeille: Jos muutetun saapumisen yleisilmoituksen (IE313) lähettäjä on eri kuin kuljetusliike, joka on mainittu ilmoituksessa, sanoma-asiointia käyttävä kuljetusliike voi halutessaan saada sanomateitse tiedon muutetun saapumisen yleisilmoituksen hyväksymisestä (IE304). Kuljetusliikkeen tulee erikseen kertoa kohdassa Lisätietoja, että haluaa tässä tapauksessa saada IE304 sanomat, vaikka ei itse olekaan lähettänyt muutettua saapumisen yleisilmoitusta (IE313).

Jos yritys haluaa toimia teknisenä lähettäjänä AREX-järjestelmässä, ilmoitetaan tästä kohdassa järjestelmäkohtaiset lisätiedot.

Tullin hyväksymä tekninen lähettäjä saa lähettää sanomat Tullille edustajan, kuljetusliikkeen, yleisilmoituksen- tai purkaustuloksen jättäjän puolesta. Tekninen lähettäjä ei saa tehdä muutoksia sanoman asiasisältöön. Tulli lähettää vastaussanomiat aina tekniselle lähettäjälle, jolla on velvollisuus toimittaa ne edelleen toimijalle, jonka puolesta ilmoitus on lähetetty. Teknisenä lähettäjänä toimiminen edellyttää aina Tullin myöntämää lupaa.

G. EMCS-järjestelmää koskevat lisätiedot

Yrityksen lisätiedot

Valmisteverolupa, joka yrityksellenne on myönnetty

Valitaan ne lupatyypit mitkä yrityksellä on voimassa

Valmisteveronalaiset tuotteet

Valitaan tuote, josta valmistevero kannetaan.

Verottomien siirtojen tyypit

Merkitään rastilla, millaisia siirtoja yrityksellä on.

Sanomat, jotka yritys aikoo ottaa käyttöön EMCS-järjestelmässä

Merkitään rastilla ne sanomat, jotka yritys aikoo ottaa käyttöön. Lisätietoa sanomien valintaan löytyy EMCS-sanomaliikenneoppaasta, joka löytyy Tullin Internetsivuilta osoitteesta:

<http://tulli.fi/sahkoiset-palvelut/palvelut/sanoma-asiointi/sanomakuvaukset>

H. EORI-yhteystiedot

Jos hakemuksen jättävällä Suomeen tai EU:n ulkopuolelle sijoittuneella hakijayrityksellä tai -yhteisöllä ei vielä ole EORI-numeroa, sitä voidaan hakea tämän sanoma-asiointiin hakemuksen yhteydessä. Tässä tapauksessa täytetään H-kohdan tiedot.

EORI-yhteyshenkilö

EORI-rekisteröintiä hakevan on nimettävä organisaatiossaan henkilö, joka voi tarvittaessa olla EORI-asioissa yhteydessä Tulliin. Kenttiin syötetään yhteyshenkilön nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

Yrityksen EORI-tietojen julkaisulupa

EORI-rekisteröitävä yritys tai yhteisö voi valita haluaako julkaista hakemuksessa mainitut EORI-tietonsa komission Europa-sivustoilla Internetissä.

EORI-tietojensa julkaisun sallinut yritys tai yhteisö on voinut 1.7.2009 alkaen tarkistaa EORI-numeron perusteella omia EORI-tietojaan Internetistä komission sivustoilla olevan julkisen palvelun kautta:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/databases/index_en.htm

Yrityksen perustamispäivä ja -vuosi

Kenttään syötetään EORI-rekisteröitävän yrityksen tai yhteisön perustamispäivä muodossa pp.kk.vvvv.

Yrityksen toimiala (NACE-standardin mukaisena koodina)

Kenttään syötetään yrityksen päätoimiala, eli toimiala, jota yritys pääasiallisesti harjoittaa. Toimiala annetaan Euroopan yhteisöjen toimialaluokituksen (NACE) mukaisena neljännumeroisena koodina. NACE-luokituksen mukaisista toimialakoodista löytyy listaus komission Europa-sivustoilta:

http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/index/nace_all.html

TIR-haltijan tunnus

TIR-tunnus on tunnistenumero, joka yksilöi TIR Carnet´n. Ilmoitetaan, mikäli hakija on TIR-haltija.

DUNS-numero

DUNS-numero on maailmanlaajuisen D&B-yritysrekisteriin (Dun and Bradstreet) rekisteröidylle yritykselle myönnetty yhdeksännumeroinen tunnistenumero.

I. Lisätiedot

Tässä kohdassa voidaan ilmoittaa tietoja, jotka hakija katsoo merkitykselliseksi hakemusta käsiteltäessä tai asiakastestauksen suorittamista varten. Jos tila on loppunut kesken jossakin hakemuksen aikaisemmassa kohdassa, voidaan tiedot antaa tässä kohdassa.

J. Liitteet

Liite 1 (Suoran sanoma-asiointiin käyttöehdot) on aina liitettävä hakemukseen, jos hakemus koskee suoraa sanoma-asiointia.

K. Allekirjoitus

Lomakkeen allekirjoittaa se henkilö, jolla on nimenkirjoitusoikeus hakijayrityksessä.

Tiedustelut ja myönnettyyn sanoma-asiointiin lupaan vaikuttavat mahdolliset muutokset

AREX, ELEX, EMCS, ITU, INTRASTAT, ALA

Sähköinen palvelukeskus EDI-luvat

puh. 0295 5207

sähköposti: EDI-luvat@tulli.fi

Passitus

Tullin Lupakeskus (LUKE)
puh. 0295 5200 (vaihde)
sähköposti: lupakeskus@tulli.fi

Lisätiedot

Lisätietoa sanoma-asiointista on Tullin nettisivuilla ohjeissa: "Sanomapohjainen asiointi Tullissa", "Johdanto sanomapohjaiseen asiointiin Tullissa" ja "Suora sanoma-asiointi Tullissa: Tekninen opas" sekä järjestelmäkohtaisissa sanomakuvauksissa ja asiakasohjeissa.